

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Producuntur loca quæda[m] ex Greg. Naz. quę à Dionysio Areopagita
mutuatus esse videtur, Cap. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

μέρεσιν, Σπυριγιζόιδρι θλωσι τὸ σωτακτικόν. Quo loco neminem tam præ-
tractum ac pernicitatem fore puto, qui hoc non mihi assentiatur; σωτακτικόν
θλωσιν nihil aliud significare, quàm in ultimo digressu lamentari. His igitur
duabus auctoritatibus fretus, iusto sacramento contendere, ac pro certo af-
firmare non dubitem, illam Gregorij Orationem idcirco σωτακτικόν appel-
latam esse, quod eam primo quoque tempore discessurus habuerit, eaque
Episcopos illos extremum salutet.

*Producuntur loca quædam ex Gregorio Nazianzeno, quæ à Dionysio Areopag.
mutuatus esse videtur.* CAP. XXIII.

NONNULLA apud Gregorium loca sunt Dionysij Areopagitæ verbis
vsque adeo similia, ut ea ille ab ipso mutuatus esse non immeritò cuiquam
videri possit. Quod ne me fingere quisquam putet, loca ipsa proferre minimè
pigebit. Oratione 2. de Pasch. de Deo loquens Gregorius, ὅλον, inquit, ἐν
ἑαυτῷ συλλαβῶν ἔχει τὸ εἶναι. Dionysius autem cap. 5. lib. de Diuin. nom. ὅλον ἐν
ἑαυτῷ τὸ εἶναι σωειληφῶς. Eodem loco Gregorius Deum esse dicit πέλαγος ὕψους
ἄπειρον καὶ ἀβύσσον. Quæ verba non longè remota sunt ab his Dionysij lib. de
Cælesti Hier. cap. 9. θεῶν ἰσχυρῶν φωτὸς ἀπειρόν τε καὶ ἀφθονόν πέλαγος: quemad-
modum nec ea quæ Gregorius ead. Orat. non longè post ait, εἰδεί χερύλαι τὸ
ἀγαθὸν καὶ ὁδὲ ἕσαι, ὡς πλείονα εἶναι τὰ ἔργα τῶν ἁγίων. τὸ γὰρ τῆς ἀκρας ἰσχυρο-
σύνης, valde ab his Dionys. cod. lib. cap. distant, ἐστὶ γὰρ τὸ τὸ πάντων αἰτίας
καὶ ἕως πάντα ἀγαθότητος ἰδίον, τὸ πρὸς κοινωνίαν ἑαυτῆς τὰ ὄντα κελῖν. Quin
eadem rursus Oratione id quod ait Gregorius de Angelis in Christi ascensio-
ne sese mutuo interrogantibus ac respondentibus, hausisse videtur ex Dionys.
cod. lib. cap. 7. vbi, etiam aliis verbis, eadem tamen extant. Quod autè ait Gre-
gorius in Orat. de Dogmate, de vitæ puritate verba faciens, αἰ τὰς θείας ἐμφά-
σις καθαρός ἐν ἑαυτῷ φέρειν, ὡς ἑσπῆρον ἀκλιδίστον θεῶν καὶ τῶν θείων ὄν, &c. Id
sanè mihi à Dionysio sumpsisse videtur. Is enim lib. de Cæl. Hierarch. his ver-
bis vitur. σκοπὸς ἱεραρχίας ἐστὶ τὸς αὐτῶν θιασώτας ἀγάλαματα θεῶν τελῆν, ἑσπῆρος
διαδίδακα καὶ ἀκλιδία, δεκτικὰ τῆς ἀρχαίας ἀκτῆς. Ac paulò inferius Hie-
rarchæ munus esse δέτα τὴν θείαν ἐργεσίαν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ διωκτὸν ἀναφανο-
μεν. Iam quod ait Gregorius in magno Apologetico sacrum Antistitem
nouos quotidie in virtute progressus facere debere, εἰς μέλλοι τῶν θεῶν τὸ
ἀρετῆς ἔλθειν τὸς πολλὰς εἰς τὸ μέγιστον, non admodum dissimilia his esse existi-
mo, quæ Dionysius loco proximè citatò, δεῖ τὸς καθαρκτικὸς θεῶν καὶ καθαροῦς
ἑτέροις μετὰ διδόναι τὸ οἰκείας ἀγνότητος. Illud item quod ait Greg. Orat. 3. de Theo-
log. τὰ τῶν ἐρωτημάτων πῶς γίνονται καὶ τὰς ἐν ψάμμοις οἰκοδομαίς, &c. de sophisti-
cis Arrianorum argumentis loquens, non multum ab eo abludit, quod Dio-
nysius lib. de Diu. nom. captiuunculas Elymæ Magi, πῶς δὲ ἀθυρότων οἰκοδομή-
ματα, καὶ ἐπὶ ψάμμοις καὶ ἀσθενῶν vocat. Denique hæc verba Gregorij in Oratio-
ne Basiliana, ἵνα μὴ ταυτὸν πάθω τοῖς ἀπειροτέροις τῶν ἀθλητῶν, οἱ τὴν ἰσχυρὴν ἐν
τοῖς εὐκὴ παλαιῶν ἁγίων καὶ πατέρων κενάουτες, ἢ τῆς ἐν τοῖς χερμαῖς εὐέλκονται,
an non proximè ad hæc Dionysij verba cod. cap. eiusdem lib. accedunt, vbi de
eodem Elyma adhuc loquens, μιμῆται, inquit, τὸς τῶν ἀθλητῶν ἀπειροπῆρας
οἱ πολλὰς τὸν ἀέρα θλακένους πληγῶν καταπαόντες, οἶονται τῶν ἀππάλων κε-
κρατηκέναι. Hæc sunt quæ non abs re suspicionem aliquam asferre possint,
Gregorium Nazianzenum in Dionysij libros incidisse: tamen alioqui non
ignorem fieri posse, ut eadem sententiæ, atque etiam interdum verba diuersis
hominibus in mentem veniant,

Emendata quaedam in Homiliis Chrysoft. in Acta.

CAP. XLIII.

CUM superiore anno Latinam Chrysoftomi in Apostolorum Acta versionem ad Græcum exemplar, quod à clarissimo viro D. Nullio utendum acceperam, contulisset, tot interpretum errata deprehendi, ut si ea hinc ascribere atque emendare aggrediar, non vnus voluminis res futura sit. Itaque ne nimia prolixitate Lectori tædium pariam, ea tantùm loca hoc capite annotabo, quæ mihi in quattuor primis Homiliis, quas Erasmus Latinas fecit, castigationis indigere visa sunt. Hinc enim admonebuntur interpretes, ut in vertendis classicis Authoribus minùs negligenter segerant, cum animaduertant eruditissimum ac summa facundia præditum virum tam sæpè, non sine ingenti Lectorum fraude falli, dum doctrina sua fretus, minùs, quàm par sit, industriæ ac iudicij adhibet. Igitur hom. i. in his verbis, quod quærebatur, illud erat, ut homines audirent eum excitatum à mortuis, &c. In Græco est, τὸ πνευμάτι .i. ut crederent. Super his Lucæ verb. Πρῶτοι δὲ ἐδίδασκετε, &c. Magna laus Apostolorum cum talia fuerint aggressi. G. ὅταν τὰ τοιαῦτα ὄσιν ἐγγεχειρισμένοι .i. cum talia eorum fidei commissa sint. Aliud enim significat ἐγγεχειρίζειν, quàm ἐγχεῖν. Super his verb. Per dies quadraginta, Aduolabat enim ac deuolabat. In Nulliano codice est, ἐφίετο γὰρ καὶ ἀφίετο. Infrà item, vbi habet Erasmi versio, Quapropter & incredulos per fidem colligimus, codex quo sum vsus, habet: καὶ τὰς ἀποστόλους ἐπιπέσειλογοῦμεθα. hoc est, Atque etiam Apostolos eos hinc fuisse colligimus. Erasmus videtur legisse ἀπίστους, sed ἀποστόλους legendum esse patet ex his quæ sequuntur. Mox etiam pro, pudefaciunt, lubentius legerim, transfigunt, cum in Græco sit παρειέρισσι. Sic in his verbis, Vide quomodo desperationem hanc dissoluat, anxietatem malim, ἀγωνίας. Sequitur aliquanto post, Si Daniel angelum visurus semotus est. Vbi non animaduertit interpret ἀγγέλου hoc loco non semotionis nec secessionis significationem habere, sed grauisissimi cuiusdam metus, præ quo artus penè dissoluantur. Non longè hinc, Quoniam in baptismo, &c. Hæc sic potius vertenda sunt, Quoniam id quod præcipuam vim habebat, hoc est Spiritus, adest, per quem etiam aqua fit efficax. Perinde videlicet atque ipse Christus dicitur, cum tamen nequaquam vnctus esset oleo, sed Spiritum sanctum accepisset. Quanquam etiam alioqui comperire licet eos aqua tinctos fuisse. Erasmus hic dum voculam hanc ὡσπερουῶ in duas diuidit, cogitur de suo hæc verba addere, Sic & baptizati dicuntur discipuli, ut similitudini sua constet redditio. Paulo post, Iam enim multa de hoc baptismo dixerat. Erasmus hic quoque de suo hanc vocem, baptismo, addit. Et malè. subauditur enim, Spiritu, non, baptismo, ut patet ex eo quod mox sequitur, vbi tamen etiam grauiùs idem errauit, dum hæc verba, μὴ νομίσατε αὐτὸ ἐνέργειαν εἶναι ἀνυπόστατον ita transfert, Ne putarent hanc spiritus vim talem ut nusquam appareat. Non enim dubium est, quin ita potius vertendum sit, Ne arbitrentur ipsum (spiritum) vim ac facultatem esse, quæ per se minimè subsisteret. Erant enim qui Spiritum sanctum personam haudquaquam constituere dicerent, sed ἐνέργειαν duntaxat esse, hoc est, vim quandam & operationem. Quorum sententiam refellit Gregorius Nazianz. Orat. 5. de Theolog. atque etiam vocabuli Homonymia ludens in Orat. de sancta Pentecoste, ait, huiusmodi opinionem aduersarij spiritus ἐνέργειαν .i. afflatum esse. Infrà ead. Hom. i. in his verbis, Si quis aditurus annonæ præfecturam, sibi parat quicquid ad vsum vitæ pertinet, Græca